

Työ perheiden jälleenyhdistämisen ja lastensuojelun kokemusasiantuntij uuden vahvistamiseksi Etelä-Pohjanmaalla etenee

21.1.2026

Seinäjoen ammattikorkeakoulun hallinnoiman, EU:n osarahoittaman Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa -hankkeen (jatkossa PerheYhdessä-hanke) viimeinen kokonainen toimintavuosi on käynnissä. Hankkeen tavoitteena on kehittää lastensuojelun käytäntöjä erityisesti kahdella osa-alueella: perheiden jälleenyhdistämiseen ja lastensuojelun kokemusasiantuntijuuteen liittyen. Kesällä 2025 toteutettu välikysely antaa tietoa siitä, missä tavoitteiden osalta mennään.

Lastensuojelulain (2007/417 § 4) mukaan perheen jälleenyhdistämisen tulee aina olla tavoitteena lastensuojelun sijaishuollossa lapsen etu huomioiden. Huostaanottoja päätetään kuitenkin vain harvoin ja vuonna 2024 ainoastaan 6 % kaikista huostaanotoista päättyi ennen lapsen täysi-ikäistymistä (Forsell & Inget-Leinonen, 2025). 13–17-vuotiailla prosenttiosuus oli hieman suurempi, 8 %. Perheen jälleenyhdistäminen ei kuitenkaan tarkoita pelkästään lapsen konkreettista kotiin paluuta, vaan perheen jälleenyhdistäminen on ”*ensisijaisesti mentaalista eli yhteyden löytämistä kotiin ja suhteisiin*” (Ulvila, ym., 2025).

Jälleenyhdistäminen nähdään tärkeänä – mutta kehittämistä tarvitaan

PerheYhdessä-hankkeen välikyselyyn vastasi 50 lastensuojelun ammattilaista ja kokemusasiantuntijaa Etelä-Pohjanmaalta. Tulokset osoittavat, että jälleenyhdistäminen koetaan tärkeäksi. Kaikki vastaajat olivat samaa mieltä väitteestä, että perheen jälleenyhdistäminen on keskeinen tehtävä. Myös jälleenyhdistämisen toteutumista työssä arvioitiin myönteisesti: 94 % vastaajista katsoi, että jälleenyhdistämistä toteutetaan Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Avoimissa vastauksissa tuotiin kuitenkin esille kehittämistarpeita. Yksi toistuvasti PerheYhdessä-hankkeen toimissa esille tullut kehittämistarve on koko perheen huomioiminen lapsen sijaishuollon aikana. Moni vastaaja korosti, että lapsen kotiinpaluu ei onnistu ilman vanhempien kuntouttavaa tukea. Vastauksissa toivottiin mm. perhekuntoutusta, rinnalla kulkijaa ja suunnitelmallista työskentelyä koko perheen kanssa. Vastauksissa nousi esiin myös tarve vahvistaa ammattilaisten välistä yhteistyötä ja selkeyttää verkostoneuvottelujen käytäntöjä.

> Jälleenyhdistäminen on edellytys jälleenyhdistymiselle. Toivottavasti jossakin kohtaa mahdollistuisi vanhempien kanssa työskentelyn aloitus jo silloin, kun lapsi joudutaan sijoittamaan kodin ulkopuolelle. Mikäli vanhempi / vanhemmat jäävät työskentelyn / kuntoutuksen ulkopuolelle, voi olla, etteivät he kuntoudu tai saa käsiteltyä asioitaan samalla tavalla kuin kodin ulkopuolelle sijoitettu. On myös tärkeää työstää perheenjäsenten välisiä suhteita yksilöiden kuntoutumisen lisäksi.

Jälleenyhdistämistyöskentelyn aloitusajankohta nousi myös esiin. Vastaajien mukaan jälleenyhdistämisen tulisi alkaa samanaikaisesti sijoituksen kanssa tai jo ennen sitä. Vastauksissa toivottiin myös tavoitteiden konkretisointia niin, että perhe ja lapsi tietävät sijoituksen alusta asti, mitä kotiin palaaminen edellyttää.

Jälleenyhdistämistiimi tunnetaan

Syksyllä 2023 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle perustettu jälleenyhdistämistiimi on tullut tutuksi: 98 % vastaajista oli kuullut tiimistä ja 72 % oli tehnyt sen kanssa yhteistyötä.
Hankkeen alkukartoituksessa yhteistyötä jälleenyhdistämistiimin kanssa oli tehnyt vain 41 % vastaajista (Volanto, ym., 2025). Yhteistyö tiimin kanssa koettiin pääosin onnistuneeksi. Tiimin työskentelyä toivottiin laajennettavan kaikille hyvinvointialueen sijaishuollon asiakkaille ja jalkautuvan vahvemmin sosiaalityön tueksi.

Kyselyn avointen vastausten perusteella nousi esille kysymys, että mieltääkö osa ammattilaisista jälleenyhdistämisen vain jälleenyhdistämistiimin tehtäväksi. Perheen jälleenyhdistäminen on yksi keskeinen lastensuojelulain (417/2007, 4 §) määrittelemä lastensuojelun periaate, joten on tärkeää, että jokainen lastensuojelussa työskentelevä ymmärtäisi sen olemassaolon ja toteuttaisi periaatetta työssään, riippumatta siitä onko asiakas jälleenyhdistämistiimin asiakkaana.

Lisää tietoa ja käytäntöjä kokemusasiantuntijuuteen

Kyselyn perusteella kokemusasiantuntijoiden työskentely nähdään myönteisenä, mutta tietoisuus on vielä rajallista. 68 % vastaajista arvioi, että kokemusasiantuntijuuteen liittyvät mahdollisuudet tunnistetaan osittain, ei kokonaan. Vain 28 % vastaajista oli tehnyt yhteistyötä kokemusasiantuntijan kanssa. Vastaajat toivoivat lisää koulutettuja kokemusasiantuntijoita erilaisilla kokemustaustoilla.

> Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden monipuolisuutta tulisi lisätä. Perheet ovat hyvin erilaisia, joten sama kokemusasiantuntija ei käy joka tilanteeseen.

Vastauksissa toivottiin lastensuojelulaitoksessa asuneita kokemusasiantuntijoita. Kiilin ym. (2022) tutkimuksessa on tullut esille, että niin ammattilaiset kuin asiakkaatkin näkevät tärkeäksi riittävän samankaltaisuuden asiakkaan tilanteen ja kokemusasiantuntijan kokemuksen välillä.

Vastauksissa toivottiin lisäksi selkeämpiä toimintatapoja kokemusasiantuntijoiden kanssa työskentelyyn ja esihenkilöiden tukea. Hankkeen toimesta keväällä 2025 järjestetty Kokemuskumppani-koulutus ja VOIKUKKIA-ohjaajien koulutus ovat askelia kokemusasiantuntijuuden ja vertaistuen vahvistamiseen lastensuojelussa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Hankkeen fasilitoimat nuorten ryhmät laitoksissa tarjoavat laitoksissa asuville nuorille vertaisuutta ja kanavan osallisuuteen.

Työ hankkeessa jatkuu

38 % vastaajista arvioi asiakkaille tarjottavien palvelujen kehittyneen hankkeen aikana kohtalaisesti ja 30 % melko hyvin tai hyvin. Samalla osa kuitenkin koki hankkeen jääneen etäiseksi arjen työssä. Toiveena lopulle hankeajalle oli lisää konkreettista näkyvyyttä ja johdon sitouttamista.

Hankkeen seuraavina toimina tullaan mm. julkaisemaan jälleenyhdistämisen teemaan liittyvä kaikille avoin Moodle-koulutus. Lisäksi keväällä 2026 pilotoidaan sijoitusten kestoa lyhentävää ja sijoituksia ennaltaehkäisevää perhetyötä jälleenyhdistämistiimissä. Loppukysely vuoden 2026 lopussa näyttää, kuinka pitkälle hankkeen aikana on päästy.

Milka Volanto
VTM, sosiaalityöntekijä, lehtori
SEAMK

Volanto työskentelee opettajan työn lisäksi Euroopan unionin osarahoittamassa Perheiden jälleenyhdistäminen ja kokemustoimijuus monitoimijaisessa lastensuojelussa -hankkeessa asiantuntijana. Tutustu hankkeeseen.

Lähteet

Forsell, M., & Inget-Leinonen, S. (2025). *Lastensuojelu 2024: Yhä harvempi lastensuojeluilmoitus johtaa lastensuojelun asiakkuuteen* (Tilastoraportti 23/2025). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025042831818

Kiili, J., & Itäpuisto, M. (2022). Expertise-by-experience in child and family services: Professionals' perspectives on experiential knowledge. *Nordic Journal of Social Research*, 13(2), 1-14. https://doi.org/10.18261/njsr.13.2.3

Lastensuojelulaki 417/2007. https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2007/417/ajantasa/2025-06-27/fin

Ulvila, T., Raninen, M., Nortamo, F. & Porko, P. (4.3.2025). *Kohti tavoitteellisempaa perheen jälleenyhdistämistä.* Parempaa lastensuojelu -media. https://www.parempaalastensuojelua.fi/fi/uutinen/kohti-tavoitteellisempaa-perheen-jalleenyhdistamista

Volanto, M., Lammi, S., Nortamo, F., & Porko, P. (2025). *PerheYhdessä-hankkeen alkukartoituksen raportti*. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025032721699